

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs II. Vtrum Deum esse demonstrari poßit. art. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

bitum à creaturis, verè tribuatur natura diuina, siue tam ipsa quam res creata existant, siue omni ca- reant existentia.

Ad secundum.

Ad secundum concessa maiori, dicendum est, mi- norem tantum esse veram quando termini, aut conceptus, quibus idem sibi ipsi tribuitur, sunt sy- nonymi, veluti quando dicimus homo est homo, aut Deus est Deus, vel quando, esto termini aut conce- ptus non sint synonymi, penetratur tamen quid il- lis significetur: secus autem quando synonymi non sunt, nec penetratur quid illis significetur: tunc ete- nim ex nostra ignorantia provenire potest, vt ear- dem rem sibi metipsi tribuamus, & nihilominus arbitremur vnam cum altera non coherere. Ad il- lud etiam, quod dicitur, nos non posse cogitare rem aliquam cum contradictorio essentia: talis rei, di- cendum est, id quidem esse verum, si illam quiddi- tate agnoscamus: secus autem si conceptu confu- so, aut minimè quidditatio, tam rem ipsam, quam contradictorium essentia illius apprehendamus, quo pacto Deum in hac vita concipimus.

Illud in hoc articulo adiungam. Quum duo ne- cessaria sint, vt propositio aliqua per se nota sit, ve- luti primo Posteriorum capite tertio, dicebamus: vnum, vt ex notitiis extremorum cognosci possit ea inter se necessariam connexionem habere: alte- ram verò, vt careat medio ex quo possit à priori, vt aiunt, demonstrari: planè hæc propositio, Deus est, qua ratione in hac vita à nobis concipitur, non ex eo non est per se nota, nobis, quod habeat medium, etiam quo ad nos, ex quo à priori possit demonstari, verum quod notitia extremorum ita obscura, at- que imperfecta sunt, vt vi earum non possimus iu- dicare vnum extremorum ex natura rei alteri con- uenire. Quare neque per se nota est, neque demon- strari potest à priori, quicquid Gabriel in 1. distin- ctione tertia, questione quarta, affirmet, vbi existi- mat, demonstrari posse à priori per notitiam, quam de Deo formant Beati.

Verum nec medium illud à nobis adhiberi in de- monstratione potest, vt patet, neque, si posset, adhi- beretur causa, aut ratio, ob quam predicatum con- ueniret subiecto, & subinde demonstratio ipsa non esset à priori. Quod enim demonstratio, qua ex de- finitione subiecti demonstramus passionem, sit à priori, ex eo est, quod definitio significat distinctè partes subiecti, que sunt re vera causa, ex quarum coniunctione passio resultat.

ARTICVLVS II.

Verum Deum esse demonstrari possit.

Prima con- clusio. Demonstrari non potest à priori Deum esse.

PRIMA conclusio, quam hoc loco Diuus Thomas innuit, est: A priori demonstrari non potest, Deum esse. Cuius rei hæc est ratio. Quoniam esse sit ipsa essentia Dei, & fundamentum omnium diuinorum attributorum, planè neque vera causa, neque ratio à priori, etiam nostro modo intelligendi, excogitari potest, per quam, Deum esse, demonstretur.

Secunda conclusio. A posteriori potest demonstrari.

Secunda conclusio. A posteriori, siue ex effecti- bus qui à solo Deo possunt produci, demonstrari potest Deum esse. Hæc communis est, non solum scholasticorum sed & sanctorum Pa- trum, Hieronymi, Ambrosij, Anselmi, Bedæ, Atha- nasis (si is est eius operis autor) Chrysostomi, Oecu- menij, Euthymij, & ceterorum expositorum in il- lum locum Pauli ad Romanos capite primo, quod

ndum est Dei manifestum est in illis, &c. eiuſdem Chrysostomi homilia 9. & 10. ad populum Antio- chenum, Augustini tractatu secundo in Ioannem, & aliis locis que citat Beda in eundem locum Pauli, Gregorij in illud Iob 46. omnes homines vident eum, Damasceni libro primo, fidei orthodoxæ, capite primo, tertio, & quarto, Dionysij de diuinis nominibus capite septimo, & aliorum: intelligitur autem idem. Probatur verò ex eodem testimonio Pauli, Quod

notum est, inquit, Dei (id est, quod de Deo inuestiga- ri potest) manifestum est in illis, Deus enim illis mani- fuit. Et nõ putamus per Angelos, per Prophe- tam, aut Euangelistam (vt super Paulum, & homi- lia 9. supra citata Chrysostomus rectè adnotauit) subiungit, inuisibilia enim ipsius à creatura mundi, id est, ab homine, per ea, que facta sunt, intellecta conspi- ciuntur, sempiterna quoque eius virtus & diuinitas: hæc autem intellecta conspici non possunt, nisi Deum esse conspiciatur, quod euidenciam manife- stè denotat. Probatur deinde ex illo Sapientie 13. vbi scriptura gentes, que creaturas tanquam Deum colerunt, increpat, De his, inquit, que videntur bo- na, non poterunt intelligere eum, qui est, neque operibus attendentes agnouerunt quis esset artifex. Et infra: Magnitudine speciei & creaturæ cognoscibiliter poterit creator horum videri. Idem probatur ex illo Psalmi 18. Celi enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annuntiant firmamentum eius: quod testimonium late profequitur & explicat Chrysostomus homilia 9. citata.

Ex his patet, non solum temerarium, sed in fide minimè tutum esse, ne amplius dicam, negare se- cundam conclusionem propositam: quam tamen negauit Petrus de Aliaco, & quidam alij, quos sup- presso nomine refert D. Thom. 1. contra gentes c. 12.

In fide non est tutum negare demon- strari posse Deum esse.

ARTICVLVS III.

Verum Deum sit.

CONCLUSIO Diui Thomæ affirmat, estque non solum de fide, vt patet, ex illo Exodi 3. ego sum, qui sum, & qui est, nisi me ad vos, atque ex innumeris aliis locis sacre Scripturæ, sed etiam est fundamentum cæterorum, que de fide tenemus. Si namque Deum tollas, cætera, que de fide creduntur, tollas necesse est.

Conclusio. Deum esse, est funda- mentum om- nium que fi- de profite- mur.

Circa rationes Diui Thomæ notat Caietanus, non afferri ad probandum, Deum existere, quate- nus ens quoddam à concrectione materia, ac muta- tione liberum est, &c. sed solum ad probandum pre- dicata quædam, que Deo conueniunt, vt mouens im- motum, primam causam &c. existere in rerum na- tura. In progressu namque ostenduntur alia ipsius Dei attributa, necnon esse vnum tantum, & non plures. Primam rationem D. Thomæ deduximus latius 8. Physicorum c. 6. quaest. 1. ad mentem Aristotelis.

Adiiciendæ tamen sunt nonnullæ alia rationes, quibus apertius demonstretur proposita conclusio. Atque prima sit. Nulla earum specierum, que in terra orbem Lunæ continentur, habet esse ex se: ergo aliqua causa superior est in rerum natura, à qua primò esse acceperunt: hæc verò non est corpora cæ- lestia: ergo est substantia corporis expers, excellen- tissimæque naturæ. Rursus, vel talis causa ex se ha- bet esse, vel habet illud acceptum ab alio. Si ex se, ergo datur substantia corporis expers, que ex se ipsa existat, quæque causa sit effectrix harum rerum in- sideriorum: hanc verò Deum appellamus: ergo Deus est.

Deus esse demonstratur quatuor effi- cacissimis ra- tionibus. Ratio prima.